

VIITTOMAKIELI JA KIRJALLISUUS -OPPIMÄÄRÄ

Viittomakieli ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ja niitä täydentävä tukimateriaali

Opetuksen tavoite	Sisältö- alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan alle jäävä osaaminen	Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan ylittävä osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen					
T1 rohkaista oppilasta kehittämään kykyään selviytyä erilaisista vuorovaikutustilanteista mielipiteitä esittäen ja hyödyntäen toisten näkemyksiä sekä kykyään antaa ja vastaanottaa palautetta opastamalla häntä vastuullisuuteen eri kielenkäyttötilanteissa ja ohjaten tunnistamaan kielen kautta välittyviä arvoja ja asenteita	S1	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	Oppilas osaa toimia tutuissa vuorovaikutustilanteissa viittomakielellä ja huomioida toiset.	Oppilas osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa viittomakielellä ja käyttää taitojaan omien viestintätavoitteidensa saavuttamiseen ja osaa huomioida toiset.	Oppilas osaa toimia oma-aloitteisesti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa viittomakielellä ja säädellä omaa viestintäänsä tilanteen mukaan.
T2 tarjota oppilaalle tilaisuuksia eritellä, ottaa kantaa ja suostutella sekä rohkaista häntä syventämään ymmärrystään viestijänä kannustaen häntä ilmaisemaan itseään, osallistumaan ja vaikuttamaan myös erilaisia välineitä käyttäen	S1	Viestinnän keinojen hallinta ja viestijänä toimiminen	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä eri välineillä.	Oppilas osaa eritellä, ottaa kantaa ja suostutella sekä ilmaisee itseään aktiivisesti eri välineillä.	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen sekä vaikuttaa erilaisia välineitä käyttäen.
Tekstien tulkitseminen					
T3 rohkaista oppilasta tarkkailemaan monimuotoisia esityksiä ja esitelmiä erittelevästi, tulkitsevasti ja kriittisesti auttaen häntä huomaamaan	S2	Tulkinnan taidot ja niiden arviointi	Oppilas harjoittelee erittelemään ja tulkitsemaan esityksiä sekä arvioimaan tulkinnan taitojaan. Oppilas osaa nimetä vahvuuksiaan.	Oppilas osaa eritellä ja tulkita kriittisesti esityksiä sekä arvioida omia tulkinnan taitojaan ja niiden kehittämistarpeita.	Oppilas osaa tarkastella monenlaisia esityksiä kriittisesti ja tulkita niitä suhteessa niiden tavoitteisiin. Oppilas osaa arvioida realistisesti omia

omien tulkintataitojensa kehittämistarpeet					tulkintataitojaan ja tunnistaa niiden vahvuuksia ja kehittämiskohteita.
T4 innostaa oppilasta toimimaan kertovien, kuvaavien ja kantaa ottavien lisäksi myös ohjaavien ja pohtivien tekstien parissa, keskustelemaan niistä ja jakamaan kokemuksia viestintäympäristöissä eri tavoin	S2	Erialaisten tekstien parissa toimiminen ja kokemusten jakaminen	Oppilas harjoittelee toimimaan tuttujen tekstien parissa. Oppilas osaa keskustella tutuissa viestintäympäristöissä.	Oppilas hallitsee opetetut tekstilajit ja tunnistaa niiden piirteet sekä osaa jakaa kokemuksia teksteistä.	Oppilas osaa valita tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä. Oppilas osaa keskustella teksteistä ja jakaa kokemuksia viestintäympäristöissä eri tavoin.
Tekstien tuottaminen					
T5 ohjata oppilasta käyttämään yhtä yleisimmin käytössä olevaa viittomakielen merkintätapaa	S3	Viittomakielen merkintätavan hallinta	Oppilas harjoittelee käyttämään yhtä yleisimmin käytössä olevista viittomakielen merkintätavoista.	Oppilas osaa käyttää yhtä yleisimmin käytössä olevista viittomakielen merkintätavoista.	Oppilas osaa käyttää sujuvasti yhtä yleisimmin käytössä olevista viittomakielen merkintätavoista.
T6 rohkaista oppilasta monipuolistamaan ilmaisuaan ja syventämään tietoa viittomakielen rakenteista, viittoman muodostumisesta ja ilmaisutavoista	S3	Viittomakielinen ilmaisu	Oppilas harjoittelee tunnistamaan viittomakielen rakennepiirteitä, viittoman muodostumista ja erilaisia ilmaisutapoja.	Oppilas tuntee viittomakielen rakennepiirteet, viittoman muodostumisen ja hallitsee erilaiset ilmaisutavat.	Oppilas käyttää monipuolisesti ilmaisuaan ja osaa hyödyntää tietoaan viittomakielen rakennepiirteistä, viittoman muodostumisesta ja ilmaisutavoista.
T7 kannustaa oppilasta vakiinnuttamaan yksin ja yhteisöllisesti tehtävien monimuotoisten tekstien tuottamisen prosesseja erilaisissa viestintäympäristöissä ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä tekijänoikeuksia ja eettistä viestintää kunnioittaen	S3	Tekstien tuottaminen ja sen prosessin hallinta, eettinen viestintä	Oppilas tuntee joitakin tekstien tuottamisen prosessin vaiheita ja osaa ohjatusti tuottaa tekstejä sekä yksin että ryhmässä. Oppilas harjoittelee lähteiden merkitsemistä ja eettistä viestintää.	Oppilas tuntee tekstien tuottamisen prosessin vaiheet ja osaa tuottaa tekstejä sekä yksin että ryhmässä. Oppilas osaa mainita lähteet ja toimia eettisesti viestijänä.	Oppilas hallitsee tekstin tuottamisen prosessin vaiheet ja hyödyntää niitä sekä itsenäisesti että ryhmässä työskennellessään. Oppilas osaa merkitä lähteet, noudattaa tekijänoikeuksia ja toimii eettisen verkkoviestinnän mukaisesti.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen					
T8 ohjata oppilasta	S4	Kielitietoisuuden	Oppilas osaa tunnistaa	Oppilas osaa nimetä kielen	Oppilas osaa kuvailla ja

syventämään tietouttaan kielen ilmiöistä, tunnistamaan kielen rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia		kehittyminen	joitakin kielen ilmiöitä, rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä.	ilmiöitä, rekistereitä, tyylipiirteitä ja tunnistaa eri sävyt. Oppilas osaa kertoa havainnoistaan.	tehdä havaintoja kielen ilmiöistä ja osaa eritellä eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.
T9 ohjata oppilasta tutustumaan suomalaisen viittomakielen kulttuuriseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen ja ohjata häntä näkemään se voimavarana sekä auttaa oppilasta pohtimaan viittomakielen merkitystä ja asemaa ja ymmärtämään sen historiaa tukien oppilasta viittomakielisen ja kulttuurisen identiteetin muodostamisessa	S4	Viittomakielen merkityksen ja aseman hahmottaminen	Oppilas osaa kuvailla joitakin viittomakielen käyttäjäryhmiä. Oppilas osaa kuvailla viittomakielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa.	Oppilas osaa nimetä viittomakielen useita käyttäjäryhmiä ja osaa tunnistaa heidän kommunikaationsa erityispiirteitä. Oppilas tuntee viittomakielen historiaa ja osaa kuvailla kielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa.	Oppilas osaa kuvailla viittomakielen eri käyttäjäryhmiä sekä heidän kommunikaationsa erityispiirteitä. Oppilas tuntee viittomakielen historiaa ja osaa kuvailla kielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa sekä pohtia kulttuurisen identiteetin muodostumista.
T10 rohkaista oppilasta avartamaan kulttuurinäkemystään, tutustumaan kulttuurin eri muotoihin ja instituutioihin sekä auttaa häntä pohtimaan kielen ja kulttuurin merkitystä sekä omassa elämässään että yhteiskunnassa	S4	Kulttuurin ja sen eri muotojen tuntemus	Oppilas osaa nimetä joitakin kulttuurin muotoja ja kertoa omista kulttuurikokemuksistaan.	Oppilas tuntee kulttuuria ja sen eri muotoja sekä osaa kuvailla kielen ja kulttuurin merkitystä.	Oppilas tuntee hyvin erilaisia kulttuurin ilmenemismuotoja ja osaa kuvailla niiden monimuotoisuutta sekä tarkastella kielen ja kulttuurin merkitystä omassa elämässä ja yhteiskunnassa.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena					
T11 tarjota oppilalle mahdollisuus vakiinnuttaa taitoaan käyttäen tulkkipalveluja ja toimia yhteistyössä viittomakielen tulkin kanssa erilaisissa	S5	Tulkin käyttötaidot	Oppilas harjoittelee tulkin tilaamista ja tulkin kanssa toimimista erilaisissa tilanteissa.	Oppilas osaa tilata tulkin ja toimia tulkin kanssa erilaisissa tilanteissa.	Oppilas toimii tulkin kanssa joustavasti erilaisissa asioimis-, opiskelu- ja kulttuuritilanteissa.

asioimis-, opiskelu- ja kulttuuritilanteissa					
T12 ohjata oppilasta laajentamaan tekstimaailmaansa kohti jatko-opintoja ja yhteiskunnan kannalta keskeisiä tekstejä sekä kehittämään eri tiedonalojen kielen hallintaa	S5	Tekstimaailman laajentaminen, eri tiedonalojen kielen hallinta	Oppilas tuntee jatko-opintojen kannalta keskeisiä tekstejä ja osaa antaa esimerkkejä eri tiedonalojen kielestä.	Oppilas osaa hyödyntää myös jatko-opintojen ja yhteiskunnan kannalta keskeisiä tekstejä. Oppilas osaa havainnoida ja käyttää eri tiedonalojen kieltä.	Oppilas osaa käyttää kieltä eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla ja vertailla tiedonalojen kieltä arkikieleen.